

## ZAKON

# O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU SRBIJE I CRNE GORE I REPUBLIKE HRVATSKE O ZAŠTITI PRAVA SRPSKE I CRNOGORSKE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ I HRVATSKE MANJINE U SRBIJI I CRNOJ GORI

*("Sl. list SCG - Međunarodni ugovori", br. 3/2005)*

### ČLAN 1

Ratifikuje se Sporazum između Srbije i Crne Gore i Republike Hrvatske o zaštiti prava srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori, potpisan 15. novembra 2004. godine u Beogradu, u originalu na srpskom i hrvatskom jeziku.

### ČLAN 2

Tekst Sporazuma u originalu na srpskom jeziku glasi:

## SPORAZUM IZMEĐU SRBIJE I CRNE GORE I REPUBLIKE HRVATSKE O ZAŠTITI PRAVA SRPSKE I CRNOGORSKE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ I HRVATSKE MANJINE U SRBIJI I CRNOJ GORI

Srbija i Crna Gora i Republika Hrvatska (u daljem tekstu: strane ugovornice),

Polazeći od činjenice postojanja hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori i srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj (u daljem tekstu: manjine),

S namerom da manjinama koje žive u Srbiji i Crnoj Gori i Republici Hrvatskoj osiguraju najviši nivo pravne zaštite i očuvanje i razvijanje njihovih nacionalnih identiteta,

U skladu sa međunarodnim ugovorima i drugim dokumentima o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i o zaštiti manjina, a posebno:

- Poveljom Ujedinjenih nacija, Opštom deklaracijom o pravima čoveka, Međunarodnom konvencijom o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Međunarodnim paktom o

građanskim i političkim pravima, Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, Konvencijom o pravima deteta, Deklaracijom o ukidanju svih oblika netolerancije i diskriminacije zasnovanim na veroispovesti i verovanju, Deklaracijom o pravima lica koja pripadaju nacionalnim ili etničkim, verskim i jezičkim manjinama;

- Relevantnim dokumentima usvojenim od Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju, a naročito Dokumentom usvojenim na Konferenciji o ljudskoj dimenziji u Kopenhagenu 1990. godine i Izveštajem sa Sastanka vladinih stručnjaka za zaštitu manjina, održanog u Ženevi 1991. godine;

- Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Evropskom poveljom o regionalnim ili manjinskim jezicima, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina i ostalim relevantnim dokumentima Saveta Evrope;

- Instrumentom Srednjoevropske inicijative o zaštiti nacionalnih manjina;

- Sporazumom o normalizaciji odnosa između SR Jugoslavije i Republike Hrvatske,

Polazeći od rešenja predviđenih nacionalnim zakonodavstvom strana ugovornica,

Svesne značaja prava nacionalnih manjina i njihove kvalitetne zaštite kao jednog od načela na kojima počiva Evropska unija,

Utvrđujući da zaštita prava manjina doprinosi političkoj i društvenoj stabilnosti države u kojoj žive i doprinosi završetku procesa povratka izbeglica i njihove društvene reintegracije u obe države,

Potvrđujući da nacionalne manjine predstavljaju integralni deo društva i države u kojoj žive i da obogaćuju materijalnu i duhovnu kulturu zemlje kao i da doprinose produbljivanju prijateljstva i saradnje između strana ugovornica ovog sporazuma,

Naglašavajući da jačanje ostvarivanja prava manjina razvija dobrosusedske odnose,

Sporazumele su se o sledećem:

## **Član 1**

Strane ugovornice će osigurati pripadnicima manjina pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje njihovog nacionalnog, kulturnog, jezičkog i verskog identiteta, kao i pravo na održavanje i razvijanje manjinskog školstva, odnosno obrazovanja, medija i ostvarivanje posebnih interesa pripadnika manjina.

## **Član 2**

Strane ugovornice se obavezuju da će pripadnicima manjina obezbediti:

- slobodu izbora i izražavanja o pripadnosti nacionalnoj manjini i uživanje svih prava u vezi s tim izborom;

- pravo uživanja načela nediskriminacije, kako je to predviđeno međunarodnim dokumentima,
- pravo zaštite od svakog delovanja koje ugrožava ili bi moglo da ugrozi njihov opstanak;
- kulturnu autonomiju održavanjem, razvojem i iskazivanjem sopstvene kulture i očuvanjem i zaštitom svojih kulturnih dobara i tradicije;
- pravo na očuvanje nacionalnog identiteta i veroispovesti,
- pravo na obrazovanje na jeziku i pismu manjine, javnu i privatnu upotrebu jezika i pisma i informisanje, kao i upotrebu znamenja i simbola nacionalne manjine,
- zaštitu ravnopravnog učešća u javnim poslovima, samoorganizovanje i udruživanje u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa i uživanje političkih i ekonomskih sloboda.

### **Član 3**

Strane ugovornice će zakonima razraditi područje vaspitanja i obrazovanja na jeziku i pismu manjina i omogućiti školovanje pripadnika manjina prema posebnim programima za koje se pre donošenja pribavlja mišljenje udruženja nacionalnih manjina.

Posebni programi na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz opšti deo obavezno sadrže deo čiji je sadržaj u vezi s posebnosću nacionalne manjine (maternji jezik, književnost, istorija, geografija i kulturno stvaralaštvo nacionalne manjine).

Na području na kojem je prema nacionalnim propisima utvrđena službena upotreba jezika i pisma nacionalnih manjina, učenicima školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu većine omogućiće se učenje jezika i pisma nacionalne manjine.

Pedagoška dokumentacija u ustanovama s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina vodiće se i na manjinskom jeziku.

### **Član 4**

Strane ugovornice će podsticati zapošljavanje stručno osposobljenih radnika koji su pripadnici nacionalne manjine na svim nivoima i oblicima obrazovanja.

Strane ugovornice će podsticati učešće pripadnika nacionalnih manjina u upravljanju školskim ustanovama koje nastavu izvode na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Strane ugovornice će podsticati saradnju i razmenu u oblasti prosvete u delu koji se odnosi na obrazovanje nacionalnih manjina, posebno razmenom prosvetnih stručnjaka, školskih programa, udžbenika i drugih nastavnih materijala, omogućiti dodele stipendija i učestvovanje na seminarima stručnog usavršavanja manjinskih učitelja, podsticati direktnu saradnju škola, odnosno stvaranje uslova za uzajamne posete učenika i učitelja.

Na području na kojem je organizovano školovanje pripadnika manjina na manjinskom jeziku i pismu, strane ugovornice će podsticati učenje jezika, kulture i istorije manjina i njihovih matičnih naroda u školama većinskog naroda.

## **Član 5**

Strane ugovornice će s posebnom pažnjom pratiti ostvarivanje kulturnih, prosvetnih i verskih potreba pripadnika manjina na području Srbije i Crne Gore, odnosno na području Republike Hrvatske. Podstićaće osnivanje kulturnih i prosvetnih centara kao i rad drugih ustanova nacionalnih manjina na području Srbije i Crne Gore, odnosno na području Republike Hrvatske.

U tu svrhu će se podržavati slanje knjiga, časopisa, uređaja za prenos slike i zvuka takvim ustanovama u nekomercijalne svrhe, sopstvenu izdavačku delatnost manjina, gostovanja profesionalnih i amaterskih kulturno-umetničkih društava te organizovanje kulturnih i umetničkih nastupa, koji doprinose obogaćivanju kulture i identiteta pripadnika manjina u obe zemlje.

Strane ugovornice se obavezuju da će štitiiti kulturna dobra na svom području koja su vezana za istoriju manjina, odnosno podržavati takve aktivnosti manjina.

## **Član 6**

Strane ugovornice se obavezuju da će osigurati pripadnicima manjina slobodnu upotrebu jezika i pisma nacionalnih manjina u privatnom i javnom životu.

Strane ugovornice se obavezuju da će osigurati na područjima gde žive pripadnici nacionalne manjine, a u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom i usvojenim međunarodno-pravnim standardima, službenu upotrebu jezika i pisma nacionalne manjine, i to:

- u postupcima pred telima državne uprave i lokalne samouprave, pravosudnim telima i pravnim licima koja imaju javna ovlašćenja,
- u radu predstavničkih i izvršnih tela jedinica lokalne samouprave,
- u postupku sprovođenja državnih i lokalnih izbora i referenduma,
- kod izdavanja javnih isprava, potvrda i uverenja,
- pri sastavljanju privatnih isprava koje se koriste u pravnom prometu,
- u korišćenju dvojezičnih obrazaca, natpisnih ploča, pečata i žigova državnih tela, tela jedinica lokalne samouprave i pravnih lica koja imaju javna ovlašćenja,
- pri obeležavanju naziva naseljenih mesta, ulica i trgova, javnih oznaka u prometu i toponima.

## **Član 7**

Strane ugovornice priznaju pravo manjina na izveštavanje putem štampe, radnja i televizije na jeziku i pismu manjine.

Strane ugovornice će, u skladu sa usvojenim međunarodno-pravnim standardima, svojim unutrašnjim zakonodavstvom:

- pomagati izlaženje štampanih medija na jeziku i pismu manjina,
- pomagati emitovanje programa radija i televizije na jeziku manjina,
- podsticati preuzimanje i distribuciju radio i televizijskog programa matične zemlje,
- materijalno pomagati informativnu delatnost manjina.

### **Član 8**

Strane ugovornice će poštovati prava pripadnika manjine na slobodno izražavanje verske pripadnosti, na ispovedanje vere i održavanje verskih obreda i verouke i podsticati takva nastojanja verskih zajednica.

### **Član 9**

Strane ugovornice će omogućiti slobodno organizovanje i udruživanja pripadnika nacionalnih manjina.

Strane ugovornice će omogućiti učestvovanje pripadnika nacionalnih manjina u donošenju odluka koje se odnose na njihova prava i položaj na lokalnom, pokrajinskom, republičkom nivou i nivou državne zajednice u Srbiji i Crnoj Gori, odnosno lokalnom, regionalnom i državnom nivou u Republici Hrvatskoj, omogućavajući osnivanje političkih stranaka i učestvovanje u predstavničkim i izvršnim telima na način da će unutrašnjim zakonodavstvom osigurati:

- zastupljenost nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim telima na lokalnom nivou,
- zastupljenost u predstavničkim telima na pokrajinskom, republičkom i nivou državne zajednice u Srbiji i Crnoj Gori, odnosno na regionalnom i državnom nivou u Republici Hrvatskoj.

Strane ugovornice će osigurati materijalne i druge uslove za izbor i delovanje izabranih predstavnika nacionalnih manjina.

Strane ugovornice će se pri utvrđivanju područnih i/ili upravnih jedinica uzdržavati od dovođenja nacionalnih manjina u nepovoljniji položaj.

### **Član 10**

Strane ugovornice će podstaći istraživanja iz područja istorije, kulture i položaja manjina. U tu svrhu podstiće učešće pripadnika manjina na istraživačkim projektima i u radu naučnih ustanova, kao i saradnju naučnih ustanova u tim istraživanjima.

### **Član 11**

Strane ugovornice će osigurati manjinama mogućnost svestranih, slobodnih i neposrednih odnosa s matičnim narodom i sa njegovim državnim i javnim ustanovama. U tu svrhu će, u okviru sopstvenih mogućnosti, podsticati razvijanje kulturnih i ekonomskih odnosa i razmenu stručnjaka.

Strane ugovornice, pravna lica i državljani strana ugovornica mogu radi ostvarivanja načela ovog sporazuma pružati podršku udruženjima manjina koje žive na teritoriji druge strane ugovornice.

### **Član 12**

U interesu svojih manjina strane ugovornice ovog sporazuma podržace prekograničnu i ekonomsku saradnju.

### **Član 13**

Strane ugovornice će konsultovati predstavnike manjina prilikom priprema međunarodnih ugovora koji su od neposrednog interesa za manjine u odnosu na njihova prava i položaj.

### **Član 14**

Za ostvarivanje obaveza preuzetih ovim sporazumom strane ugovornice će osigurati odgovarajuću finansijsku podršku.

### **Član 15**

Nijedna odredba ovog sporazuma ne može se tumačiti na način da umanjuje nivo prava pripadnika manjina stečenih zakonodavstvom i drugim sporazumima i dokumentima u zemljama ugovornicama, te međunarodnim ugovorima koji čine sastavni deo unutrašnjeg pravnog poretka strana ugovornica.

### **Član 16**

U cilju sprovođenja Sporazuma strane ugovornice ustanovljavaju međuvladin Mešoviti odbor koji prati sprovođenje ovog sporazuma.

Stranke u Mešoviti odbor određuju isti broj predstavnika među kojima se nalaze i predstavnici manjina. Članovi odbora koji su pripadnici manjina će se imenovati na preporuku krovnih koordinacijskih tela nacionalnih manjina koje su predmet Sporazuma. Mešoviti odbor sastaje se najmanje jednom godišnje naizmenično kod strana ugovornica Sporazuma, a osnovaće se 60 dana od dana stupanja na snagu ovog sporazuma.

Zadaci Mešovitog odbora su:

- razmatranje ostvarivanja Sporazuma,
- podnošenje preporuka vladama u vezi s ostvarivanjem Sporazuma.

Odluke Mešovitog odbora strane ugovornice prihvataju usaglašavanjem.

### **Član 17**

Ovaj sporazum stupa na snagu danom prijema poslednjeg obaveštenja diplomatskim putem, kojim strane ugovornice izveštavaju jedna drugu o okončanju postupka propisanog unutrašnjim zakonodavstvom za njegovo stupanje na snagu.

### **Član 18**

Ovaj sporazum zaključuje se na neodređeno vreme.

Svaka strana ugovornica može pisano, diplomatskim putem da otkáže Sporazum koji, u tom slučaju, prestaje da važi šest meseci od datuma kada je druga strana primila obaveštenje o otkazu.

Sastavljeno u Beogradu, dana 15. novembra 2004. godine u dva originala, na srpskom i hrvatskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako verodostojna.

Za Srbiju i Crnu  
Goru  
Rasim Ljajić, s. r.

Za Republiku  
Hrvatsku  
Vesna Škare-Ožbolt,  
s. r.

### **ČLAN 3**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SCG - Međunarodni ugovori".